

حسین حنایی

چرا سطح معلومات دانش آموزان پائین آمده ؟

«مادر دبیرستانها بشاگردانی برمی خوریم که هنوز چهار عمل اصلی حساب رانمی دانند و بی اغراق از نوشتن نام خود عاجزند ؛ دانشگاه های ما از بیما یکی داوطلبان ورود بدانشگاه گله دارند و معلومات اکثریت لیسانسیه های دانشکده ها نیز مورد رضایت صاحب نظران نیست.»

«از پیام آقای وزیر فرهنگ»

«در سال ۱۳۳۸ دانشگاه تهران هنگام بررسی نتایج کنکور دانشکده ها با کمال تأسف اعلام داشت که سطح معلومات درمدراس کشور به نسبت زیادی پائین آمده است و دانشگاه از نظر حفظ ارزش علمی خود نمیتواند آنها را بپذیرد»

«کیهان شماره ۵۲۶۹»

«متأسفانه تاکنون دانشگاه نتوانسته است دین خود را در کتابخوان-

کردن مردم ادا کند ؛ ما از همه می خواهیم که در این کار با ما همکاری کنند.»
«دکتر فرهاد رئیس دانشگاه تهران»

فیروهای نهفته جوانان به درمی رود

چنانکه ملاحظه می فرمائید بنا بر اعتراف صریح خود مقامات رسمی فرهنگی کشور علم و دانش که مملکت ترقی و خوشبختی هر کشور در کلیه شؤون آن کشور است در ایران قوس نزولی پیموده است

این اعتراف شجاعانه از ناحیه مقامات رسمی گرفته نشد بلکه ناگوار است اما از این جهت که درک عیب و مشکل کار و اعتراف بان اولین گام بسوی برطرف کردن مشکلات اساسی محسوب می شود قابل تحسین می باشد. بهر حال اگر معلومات فعلی دانش آموزان را با معلوماتی که دانش آموزان سی یا چهل سال قبل داشتند مقایسه کنیم ؛ پرده از روی یک حقیقت ناگوار بر داشته شده و بخوبی روشن می شود که تعلیم و تربیت و تشکیلات فرهنگی آزمون گر چه از نظر کمیت قابل توجه نبود ولیکن از نظر کیفیت بسیار عمیق بوده و آنچه را که می خواندند بخوبی فرا می گرفتند ولی امروز معلومات دانش آموزان با وجود این همه تأسیسات فرهنگی از دبستان و دبیرستان گرفته تا دانشگاه و دانشسرا بسیار سطحی است و بقول وزیر فرهنگ حتی شاگردان دبیرستانها قادر نیستند یک چهار عمل اصلی درست حل کنند و نام خود را درست و بی غلط بنویسند و فقط بدنبال

این فکر هستند که دیپلمه یا لیسانس بگیرند و از مزایای قانونی آن برخوردار گردند. بطور خلاصه امروز قدرتها و استعدادات درونی نوآموزان آنطوریکه میبایست بموازات ترقیات شکر ف علمی و صنعتی جهان مترقی بجزریان نیفتاده بلکه روز بروز نیروهای روحی و فکری جوانان که می توانست موجب ترقیات اعجاب آمیزی بشود بهدر می رود یعنی افکار کودکان و جوانان در هر مرحله از سن و رشد قوای فکری و عقلی که استعداد بروز قدرتها و هنرهای رادارند امروز همه آنها باشد بدترین ضربات بکل ضعیف شده اند .

چند نمونه از تنزل سطح معلومات دانش آموزان

گرچه اکثر مردم کم و بیش نمونه های تأسف آور این حقیقت ناگوار را بچشم خود دیده و یاد رجرائد مطالعه نموده اند ولیکن بعضی از آنها از نظر نشان دادن نمونه تعلیم و تربیت دستگاه فرهنگ کشور و اثبات اینکه این مرکز تربیتی فعلا بهیچ وجه قادر نیست احتیاجات مادی و معنوی کشور را بر آورد ؛ بسیار ارزنده و قابل توجه است. و ما در اینجا از میان نمونه های بیشمار بسه نمونه زیر اکتفا می نمایم :

۱ - کیهان در شماره « ۵۵۶۵ » تحت عنوان « آیزنهاور نخستین رئیس جمهور بود و ایتالیا حق و تو» دارد ، می نویسد :

در مسابقه استخدام ۴ نفر آموزگار برای مدارس آمل که تحت نظارت آقای رئیس فرهنگ و آقای رئیس تعلیمات متوسطه صورت گرفت ۲۵ نفر داوطلب بودند و ۲۱ نفر در جلسه شرکت داشتند سرانجام نیز ۴ نفر که بهترین نمرات را آورده بودند استخدام گردیدند در جریان تصحیح ادراقی امتحانیه داوطلبان اکثر آجواب مناسب نداده بودند و اغلب نیز جوابهای شیرینی دادند ؛ از جمله یکی در جواب سؤال : کتاب دین یهود و مسیح چیست ؟ جواب داد : کتاب ندارند ؛ در ورقه دیگری بجای شکل مربع مستطیل ؛ داوطلب شکل مثلث را کشیده بود یکی هم در مسئله ریاضی : شخصی پارچه ای با سود صدی ده ب مبلغ ۷۷ ریال فروخت قیمت خرید آن چه مبلغ بود ؛ اصولا جواب نداد. داوطلب دیگر در جواب اینکه مقرر حکومت کریم خان کجا بود جواب داد : خراسان ؛ در ورقه ای در جواب سؤال : قبل از خلافت علی امیر المؤمنین (ع) معاویه چکاره بود ؟ نوشت خلیفه ؛ در سؤال اولین رئیس جمهور آمریکا چه شخصی بود ؟ نوشتند آیزنهاور ؛

بعده در مقابل سؤال : چه کشورهایی در سازمان ملل متحد دارای حق و تویند جواب داد کشور ایتالیا .

۲ - روزنامه اطلاعات مورخه ۲۹ مهر ماه ۱۳۴۰ می نویسد : « در امتحانات

آموزشگاه « تربیت معلم » که جموعاً ۲۹۹۵ نفر ثبت نام کرده بودند و از این تعداد ۱۵۷۵ نفر فارغ التحصیل دبیرستان‌های پسرانه و ۱۴۲۰ نفر دختران دیپلمه بودند. . . . یکی از سؤالات امتحانی این بود که : چه کشورهایی با ایران در پیمان مرکزی « سنتو » هم پیمانند یکی از داوطلبان در پاسخ نوشته بود کشور های فرانسه ؛ مصر ؛ عراق ؛ ترکیه و ایران ؛ در پاسخ این سؤال : مقر سازمان ملل متحد در چه شهری است یکی از داوطلبان نوشته بود : مقر سازمان ملل کنگوست ؛ و یکی از شرکت کنندگان در پاسخ سؤال : در کشورهای شوروی چند حزب وجود دارد ؟ جواب داده بود : چهار حزب ؛

۳ - یکی از داوطلبان رشته ششم ادبی در ورق امتحانی خود چنین مینویسد :
 نصر (مقصود نثراست) در دوره ساسانی - بعضی دانشمندان را عقیده بر این است که زبان از هندوستان با ایران طراوش کرده میگویند بزبان پهلوی در اثر (عصر) ساسانی ۲۰ کتاب نوشته اندولی در نبرد اسکندر مقدونی از بین رفته اند .
 این سه نمونه که ذکر کردیم بخوبی نشان می دهد که نسل فعلی از نظر اطلاعات ادبی ؛ تاریخی و علمی حتی اطلاعات عمومی اولیه فوق العاده عقب می باشند و با اصطلاح قیافه مشخصی از نظر علم و دانش ندارند ؟

این وضع ناهنجار معلول چیست؟

بطور کلی می توان عللی که مسئله تأسف آورتنزل سطح معلومات دانش آموزان را پیش آورده است در چند جمله زیر خلاصه کرد :

۱ - فقدان طرح دقیق و جامعی که کلیه احتیاجات و نیازمندیهای کشور را برآورد و تمام استعدادها و قوای مکتون در باطن افراد را بجریان بیاندازد .

لذا مشاهده می شود که ناچاریم برای هر چیزی دست احتیاج بسوی خارجی دراز بکنیم تا از افکار و حاصل زحمات آنها استفاده نمائیم ناگفته پیداست که این احتیاج برای مملکت ما ارزان تمام نمی شود بلکه بقیمت دادن حیثیات ؛ و استقلال وطن و دخالت خارجی در شئون مختلف مملکت ما و ایجاد هرج و مرج در امور کشور و میکیدن خون مردم این سرزمین و بتاراج بردن منابع پر ارزشش زیر زمینی ما تمام میشود .

مایه تأسف اینکه مضار نبودیک برنامه جامع قابل عمل مطابق با شرائط و اوضاع موجود مملکت در اینجا خاتمه نیافته ، بلکه ایجاد مرض خطرناک ناامیدی در روح جوانان برومند کشور کرده ؛ سرمایه های گرانمایه ما را که می بایست منشأ آثار ذی قیمتی در مملکت باشند نابوه می سازد ،

این مرض برای مملکت از بالاترین مرضها و خطرناکترین بلاها محسوب می شود زیرا ذخیره های آینده مملکت را بخطر می اندازد.

آری جوانان درس گردانی و ناامیدی عجیبی بسر می برند، سرگردانی ناشی از بی هدفی و در زندگی، این سرگردانی از نبود طرح درست و دقیق سرچشمه می گیرد

آیا ممکن است چنین مملکتی ترقی کند ب علاوه کاملاروشن نیست که چه رشته هایی مورد نیاز مملکت است؟ و در هر رشته بچه مقدار متخصص احتیاج دارد؟ و اصولا سر کشور باملاحظه شرایط و اوضاع جامعه ایرانی بچه رشته هایی از صنعت و کشاورزی و ... باید متوجه باشد؟ تا مطابق این تشخیص متخصصینی تربیت نموده، احتیاجات مملکت را از هر جهت مرتفع ساخت.

بهر حال برای ترقی مملکت بک طرح جامع و دقیق لازمست و در تدوین این طرح نیز بسه اصل مهم باید توجه نمود:

۱ - مسئله کتاب و تعیین مطالب و مواد زنده و جامع باملاحظه هدف هر رشته.

۲ - انتخاب مر بیان صالح و شایسته از نظر علمی و اخلاقی.

۳ - انتخاب دانش آموزان مستعد و تشخیص استعداد آنها در هر رشته زیرا همه اطفال برای تحصیل علم استعداد ندارند و اگر بر فرض استعداد داشته باشند باید معین نمود اطفال در چه رشته بیشتر مستعد بوده و علاقه بآن دارند.

مطابق آمار دقیقی که متخصصین فن تربیت در آلمان تهیه کرده اند معلوم شده است که ۲۵ درصد دانش آموزان استعداد شرکت در مدارس ابتدائی را ندارند.

اینها اصول برنامه تربیت دقیق و سالم بود که ذکر کردیم و الا عوامل و شرائط متعددی از قبیل کیفیت تدوین کتاب و انتشار آن و نحوه ارتباط معلم و شاگرد و ... نیز لازمست تا نتیجه مطلوب از این طرح و نقشه گرفته شود.